

POSTANOWIENIE

22 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 22 października 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. D.
przeciwko M. D.1 i małoletniemu S. D.
o zaprzeczenie ojcostwa,
na skutek skargi kasacyjnej M. D.1 i małoletniego S. D.
od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach
z 28 lutego 2024 r., V Ca 893/23,

- 1. odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża skarżących kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Łukowie na rzecz kuratora - adwokata A. P. 240 (dwieście czterdzieści) zł, powiększone o należną stawkę podatku od towarów i usług, kosztów wynagrodzenia w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Łukowie, w sprawie z powództwa M. D. przeciwko M. D.1 i małoletniemu S. D. reprezentowanemu przez kuratora adw. A. P. przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Łukowie A. P., o zaprzeczenie ojcostwa, wyrokiem z 24 sierpnia 2023 r. ustalił, że powód nie jest ojcem małoletniego.

Wyrokiem z 28 lutego 2024 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił obie apelacje.

W skardze kasacyjnej pozwana, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W skardze kasacyjnej pozwany, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej,

bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Wywody zawarte w uzasadnieniach wniosków o przyjęcie skarg kasacyjnych do rozpoznania, sprowadzają się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Uzasadnienie wniosków stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

O wynagrodzeniu dla kuratora małoletniego S. D. - adw. A. P., Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 4 ust. 1 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Sąd ustalając wysokość należnego kuratorowi wynagrodzenia nie stosował § 1 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 9 marca 2018 roku w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej albowiem Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 23 kwietnia 2025 r. w sprawie o sygn. akt SK 89/22 uznał ww. przepisy za niezgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Jacek Grela

[S.J.]

[a.ł]